

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Національний університет «Львівська політехніка»

Анотація. У статті досліджено проблеми та перспективи діджиталізації освітнього процесу в умовах пандемії

Ключові слова: діджиталізація, освіта, навчальний процес, он-лайн платформи

Abstract. The article examines the problems and prospects of digitalization of the educational process in a pandemic

Key words: digitalization, education, educational process, online platforms

Розвиток пандемії коронавірусу спричинив вплив на безліч аспектів життя сучасної людини, зокрема на освіту. Рівень сучасних інформаційних технологій дозволив вирішити багато проблем, вони є невід'ємною частиною сучасного світу, значною мірою визначають подальший економічний та суспільний розвиток людства. У цих умовах революційних змін вимагає й система навчання. Звідси можна сказати, що актуальність даного питання має місце у сучасному освітньому середовищі, адже нині якісне викладання дисциплін не може здійснюватися без використання засобів і можливостей, які надають комп'ютерні технології та Інтернет. Усі навчальні заклади були змушені відреагувати та адаптуватися до ситуації яка склалася. Таким чином, звичайне навчання замінилося дистанційним, а діджиталізація ще більше почала впроваджуватися в навчальний процес. Багато викладачів виконали і продовжують виконувати великий обсяг робіт, складаючи комплексну програму викладання та навчання в складних он-лайн умовах. Від початку проведення занять в он-лайн режимі, використовуючи різного роду он-лайн платформи, такі як Microsoft teams [1], Zoom [2] та інші, можна спостерігати просто шалене збільшення користувачів цих програм (що в свою чергу показує про ріст діджиталізації в сфері науки під час пандемії (рис. 1).

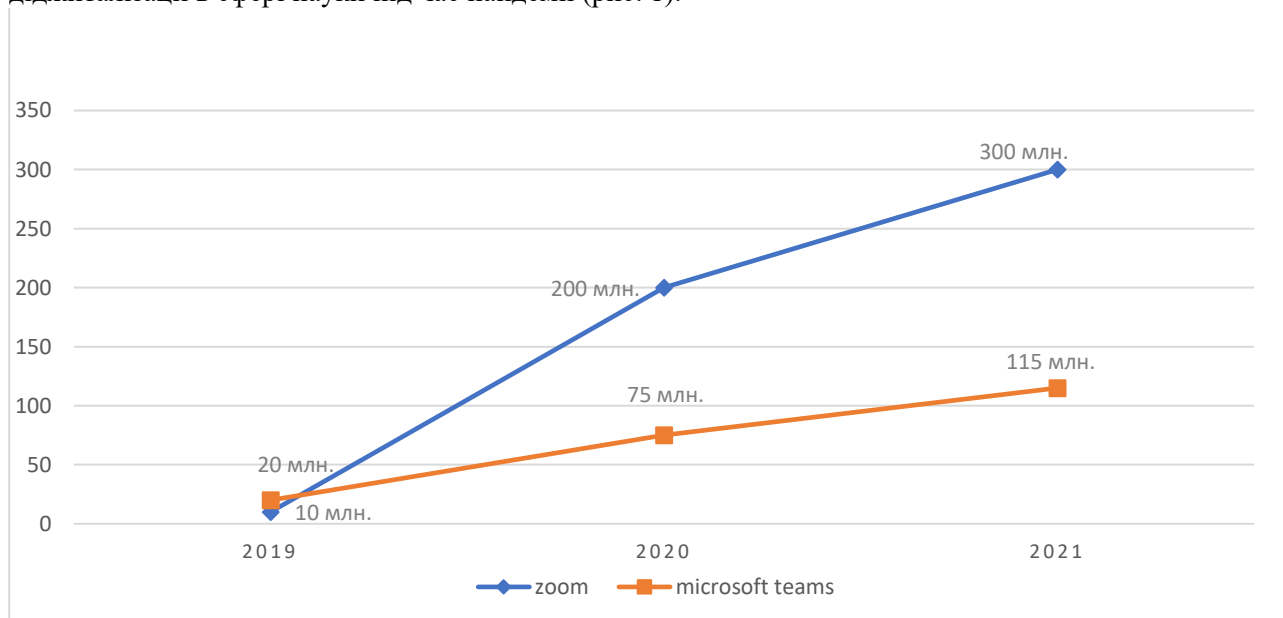

Рис.1. Динаміка використання програм Microsoft teams , Zoom під час пандемії

Варто відзначити, що діджиталізація освіти має свої проблеми та недоліки. Перше, що можна відзначити – це проблема неякісного інтернету, або навіть взагалі його відсутність, що більше стосується сільських місцевостей, проте проблеми з інтернет з'єднанням часто виникають і в містах. Про це свідчить те, що міністерство освіти отримало великий обсяг листів та повідомлень від батьків, викладачів та учнів, що стосуються ситуацій, що не дозволяють дистанційного навчання. Багато батьків пишуть про відсутність доступу до Інтернету [3]. Наступне – це проблема нестачі коштів у

ЗВО та шкіл, коледжів, для належного забезпечення і викладачів і студентів необхідним технічними засобами. Якщо розглядати більш детально проблему то видатки на освіту пропонують збільшити на 28% – це суттєво більше, ніж зростання видатків бюджету загалом – вони збільшилися на 5%. Відповідно, у структурі бюджету частка освітніх видатків зросла з 9,9 до 12%. Основна причина такого зростання – збільшення мінімалки. У проекті бюджету закладено мінімальну зарплату у 6000 грн з 1 січня, і 6500 – з 1 липня 2021 року [4]. Це означає, що мінімальна зарплата "поглинає" оклади посад у школах та частину університетських. Відповідно зростання в короткостроковій перспективі має здійснити позитивний вплив, однак цього все-одно буде недостатньо. Таке становище ставить завдання перед урядом розробити заходи щодо зменшення цифрової нерівності. Ще краще - у вигляді окремої державної програми. Освітні стандарти повинні дотримуватися в кожній школі. Але проблемою в тому, що Міністерство освіти і науки навіть не має правдивої інформації щодо забезпечення навчальних закладів технічними засобами та Інтернетом.

Щодо перспектив: в умовах тривалої пандемії відбувся значний стрибок у використанні освітніх технологій, і цей процес продовжується. Школярі чи студенти, за відсутності фізичних, хімічних, чи інших спеціально обладнаних лабораторій у освітніх закладах (бо обладнати їх – дуже дорого), матимуть надзвичайну цінність бачити ці експерименти, досліди, що на заняттях точно ніхто на пальцях не покаже, і на дошці не намалює. Вивчати будь-які дисципліни, зокрема гуманітарні, природничі, у вигляді аудіо-візуальних матеріалів, а також онлайн-тестів, квестів, подорожей, турнірів, ігор, батлів, досліджень, експедицій тощо значно цікавіше і ефективніше. Останнім часом у світовій науці і практиці широко обговорюється використання цифрових технологій, до яких належать «хмарні» та мобільні технології, блокчейн, технології віртуалізації, ідентифікації, штучного інтелекту, біометричні технології, технології доповненої реальності, аддитивні (3D-друк) і т.д.

Також слід відзначити, що під час засідання Комітету Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій, що відбулося 3 лютого 2021 року, задекларовано, що МОН буде й надалі працювати над впровадженням цифрової трансформації галузі. Окреслено такі основні кроки в цьому напрямку:

- затвердження Концепції цифрової трансформації освіти і науки України;
- забезпечення всіх учасників освітнього процесу електронними освітніми ресурсами;
- створення умов для підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти з інформаційно-цифрової компетентності;
- забезпечення функціонування програмно-апаратного комплексу «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту» (ПАК «АІКОМ»);
- запуск інформаційної системи управління професійною (професійно-технічною) освітою;
- модернізація Єдиної державної електронної бази з питань освіти (ЄДЕБО);
- створення онлайн-ресурсу для комунікації між учасниками інноваційного процесу («Наука та бізнес»);
- Запуск проєкту SELFIE у пілотних школах та закладах професійної освіти – платформа для самооцінки закладами освіти стану своєї цифрової готовності;
- приєднання до процесів створення та розбудови Європейської хмари відкритої науки (EOSC);
- удосконалення та наповнення контентом платформи «Всеукраїнська школа онлайн». [5]

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Microsoft Teams Revenue and Usage Statistics (2021) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.businessofapps.com/data/microsoft-teams-statistics/>
2. Ліцензування Zoom в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://sebwco.com/litsenzuvannya-zoom-v-ukrayini-tarifi-i-tsini/>
3. Освітня реальність в умовах пандемії: дистанційне навчання, цифрова нерівність, соціальна ізоляція [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://nsirogozy.city/read/dosvid/111825/osvitnya-realnist-v-umovah-pandemii-distancijne-navchannya-cifrova-nerivnist-socialna-izolyaciya>
4. Бюджет освіти 2021: зарплати вчителів, фінансування модернізації шкіл та боротьба з COVID-19 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://life.pravda.com.ua/columns/2020/09/15/242342/>
5. Діджиталізація сфери освіти і науки: стратегія МОН [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://op.ua/news/osvita-v-ukraini/didzhitalizaciya-sferi-osviti-i-nauki-strategiya-mon>

Загорецька Олена Ярославівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри Економіки підприємства та інвестицій, ¹Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: zagoreckao@gmail.com

Гапонюк Григорій Вікторович, студент гр.ЕК-21 кафедри Економіки підприємства та інвестицій, Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: hryhorii.haponiuk.ek.2019@lpnu.ua

Olena Zahoretska, Associated Professor, PhD, Associated Professor of the Department of Department of Business Economics and Investment, National University Lviv Polytechnic, Lviv, e-mail: zagoreckao@gmail.com

Hryhorii Haponiuk student group EK-21 of the Department of Business Economics and Investment, National University Lviv Polytechnic, Lviv, e-mail: hryhorii.haponiuk.ek.2019@lpnu.ua